

Kirje

13.10.2023

VN/868/2023

VN/868/2023-OKM-21

Eduskunnan talousvaliokunnalle

OKM; HE 20/2023, kirjanpitolain muuttaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 20/2023)

Hallituksen esitys kirjanpitolain muuttamisesta on tarkoitettu koskemaan osakeyhtiöitä ja osuuskuntia. Pörssiyhtiöiden lisäksi laki koskisi osakeyhtiöitä, joiden koko määritellään kolmen suuruusluokkaa kuvaavan kriteerin (taseen loppusumma 20 milj. euroa, liikevaihto 40 milj. euroa ja henkilöstön määrä 250 henkilöä) avulla. Jos kaksi kriteeriä kolmesta täyttyy, raportointivelvollisuus koskee kyseistä osakeyhtiötä.

Suomessa on 25 ammattikorkeakoulua, joista 22:den oikeushenkilöasema on ammattikorkeakoululaissa (932/2014) määritelty osakeyhtiöksi ”Ammattikorkeakoulu on osakeyhtiömuotoinen oikeushenkilö (*ammattikorkeakouluosakeyhtiö*), johon sovelletaan osakeyhtiölakia [\(624/2006\)](#), jollei tässä laissa toisin säädetä.”. On kuitenkin huomattava, että osakeyhtiölakia sovelletaan vain osittain, koska ammattikorkeakoululaissa on paljon oikeushenkilöön liittyvää sääntelyä. Osakeyhtiömuotoisista ammattikorkeakouluista osalla edellä esitetyt kestävyysraportointiin velvoittavat kriteerit täyttyisivät eri yhdistelminä. Osalla ne jäisivät täyttymättä. Ammattikorkeakoulut ovat voittoa tavoittelemattomia organisaatioita ja niiden liikevaihto muodostuu lähes kokonaisuudessaan valtiolta tulevasta rahoituksesta. Osakkeenomistajat ovat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta kuntia ja kaupunkia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on ohjeistanut korkeakoulujen, sekä yliopistojen että ammattikorkeakoulujen, taloushallintoa ja talousraportointia yhteisellä korkeakoulujen taloushallinnon koodistolla. Tällä pyritään saamaan korkeakoulujen ohjaukselle ja raportoinnille yhtenäinen tietopohja. Korkeakoulut noudattavat koodiston mukaisesti kirjanpitolakia, mutta korkeakoululait antavat mahdollisuuden antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä korkeakouluihin sovellettavista tuloslaskelma- ja tasekaavioista.

Edellä esitetyn perusteella OKM pitää tarkoituksenmukaisena tulkita, etteivät ammattikorkeakoulut kuulu CSRD:n tarkoittamiin yrityksiin. Suomessa suurin osa ammattikorkeakouluista on osakeyhtiömuotoisia, mutta Euroopassa suuri osa korkeakouluista on edelleen osa valtionhallintoa. Tästäkin syystä kestävyysraportoinnin edellyttäminen ammattikorkeakouluilta Suomessa vaikuttaisi poikkeukselliselta ratkaisulta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö haluaa nostaa esille tulkinnan ammattikorkeakoulujen jäämisestä hallituksen esityksen mukaisen kestävyysraportointivelvoitteen ulkopuolelle, koska sitä ei ole suoraan hallituksen esitykseen kirjoitettu, mutta asiantila on kuitenkin lain valmistelijoiden kanssa yhdessä todettu.

Kuten hallituksen esityksestä käy ilmi, valtion omistajaohjaus edellyttää omistajaohjauksessa olevilta yhtiöiltä vastuullisuusraportointia ja valtion virastoille on omat vastuullisuuskriteerinsä. Korkeakoulujen vastuullisuusraportointia on kehitetty yhdessä korkeakoulujen kanssa ja niiden toiminnan näkökulmasta. Tätä työtä on tarkoitus jatkaa.

Opetusneuvos

Soili Vasikainen

Jakelu Eduskunta Talousvaliokunta

Tiedoksi OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Lehtikainen
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Emmi Venäläinen
OKM KTPO Tiedepolitiikan vastuualue, Erja Heikkinen
TEM EU-valmistelu, Timo Kaisanlahti